

Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 2. maj 2007

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om vejledning om valg af uddannelse og erhverv og forskellige andre love

(Tidlig vejledning i folkeskolen, mentorordning, brobygning og forøget opsøgende vejledning m.v.)

[af undervisningsministeren (Bertel Haarder)]

1. Ændringsforslag

Undervisningsministeren har stillet 4 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 28. februar 2007 og var til 1. behandling den 13. marts 2007. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Uddannelsesudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og undervisningsministeren sendte den 9. februar 2007 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 214. Den 9. marts 2007 sendte undervisningsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget. Den 12. og den 19. marts 2007 samt den 2. og den 30. april 2007 oversendte undervisningsministeren desuden supplerende høringssvar til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra Efterskoleforeningen og Københavns Kommune.

Undervisningsministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputationer

Endvidere har Efterskoleforeningen mundtligt over for udvalget redegjort for sin holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 5 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

To af udvalgets spørgsmål til undervisningsministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af undervisningsministeren stillede ændringsforslag.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget støtter, at den tidlige vejledning skal styrkes og målrettes elever med størst behov for vejledning.

Det er Dansk Folkepartis opfattelse, at fundamentet for videre uddannelse lægges i grundskolen. Dansk Folkeparti henviser til folkeskolens formålsparagraf, hvor der bl.a. står: »Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der forbereder dem til videre uddannelse«. Selv om vejledningsloven ikke er en del af folkeskoleloven og dermed ikke en del af folkeskoleforliget, anser Dansk Folkeparti lovforslaget for en væsentlig forbedring set i forhold til den gældende formålsparagraf.

Dansk Folkeparti finder det positivt, at lovforslaget slår fast, at elever, som er skoletrætte, eller som har andre problemer, har mulighed for at få et alternativt forløb og et anderledes uddannelsesforløb. Det kan være på et værksted, eller det kan være i forskellige praktikforløb. Det kan forhåbentlig være med til at sikre, at vi får løftet restgruppen i folkeskolen. Dansk Folkeparti opfordrer kommunerne til at benytte sig af muligheden og dermed skabe et grundskoletilbud til alle elevgrupper i samfundet.

Dansk Folkeparti finder det ligeledes positivt, at lovforslaget giver mulighed for at tilknytte en mentor til de elever, som har behov for det, på grundskoleniveau. Mentor ordninger kan med fordel bruges, viser erfaringerne, og derfor mener Dansk Folkeparti, at mentorordninger også skal kunne bruges på f.eks. en erhvervsuddannelse.

Dansk Folkeparti hilser det velkomment, at introduktionskurserne gøres obligatoriske, og at lovforslaget åbner mulighed for brobygning i 9. klasse.

Herudover skal Dansk Folkeparti udtrykke tilfredshed med, at regeringens oprindelige forslag om at afskaffe 10. klasse og at indføre en ungdomsklasse ikke kom igennem, og at kompromiset er 2 ugers brobygning i 10. klasse til to forskellige uddannelser. Dermed lever regeringen op til aftalen om en ny 10. klasse. Dansk Folkeparti støtter lovforslaget med de nævnte bemærkninger.

Enhedslistens medlemmer af udvalget støtter lovforslaget, fordi det er en hjælp til de 20 pct. unge i hver årgang, der ikke gennemfører en ungdomsuddannelse. Enhedslisten lægger vægt på, at ministeren har tydeliggjort, at uddannelsesplanerne ikke bliver bindende på noget klassestrin, og at der kan brobygges til såvel gymnasiale som erhvervsrettede ungdomsuddannelser, herunder landbrugets grunduddannelse og social- og sundhedsuddannelserne, både i 9. og i 10. klasse.

Siumut, Tjóðveldisflokkurinn, Fólkaflokkurinn og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til titlen

1) I titlen indsættes efter »love« ordene: »og om ophævelse af lov om brobygningsforløb til ungdomsuddannelserne«.

[Korrektion af lovforslagets titel]

Til § 1

2) I det under *nr. 13* foreslåede § 10 d, *stk. 4*, indsættes som 2. *pkt.*:

»Denne brobygning eller kombination af brobygning og ulønnet praktik kan have en varighed af højst 4 uger.«

[Lovteknisk ændring]

Til § 2

3) *Nr. 4* og *7* udgår.

[Lovteknisk ændring]

Til § 5

4) I det under *nr. 1* foreslåede § 21, *stk. 1*, ændres »ungdomsskoler« til: »ungdomshøjskoler«.

[Lovteknisk ændring]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Der er tale om en korrektion af lovforslagets titel, idet ophævelsen af lov om brobygningsforløb til ungdomsuddannelserne er indsat i titlen.

Til nr. 2

Der er tale om en lovteknisk ændring. Begrænsningen på 4 uger for den frivillige brobygning skal efter aftalen af 2. november 2006 gælde for alle skoleformer. Begrænsningen foreslås derfor tillige om 10. klasse indsat i det foreslåede § 10 d, *stk. 4*, der vedrører andre skoleformer.

Til nr. 3

Der er tale om en lovteknisk ændring. Det foreslås, at lovforslagets § 2, nr. 4 og 7, udgår. Lovforslagets § 2, nr. 4 og 7, indeholder konsekvensrettelser som følge af ændringer i folkeskoleloven, der forventes gennemført med vedtagelsen af L 172 fremsat den 28. februar 2007 om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love (10. klasse målrettede elever, som har behov for yderligere faglig kvalificering og uddannelsesafklaring for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse).

Det er derfor af lovtekniske årsager mest hensigtsmæssigt, at disse bestemmelser udgår af lovforslaget og i stedet indsættes i det nævnte lovforslag om ændring af folkeskoleloven m.v. Der vil blive fremsat særskilt ændringsforslag vedrørende L 172.

Til nr. 4

Der er tale om en lovteknisk ændring.

Troels Christensen (V) Anne-Mette Winther Christiansen (V) Britta Schall Holberg (V)
Tina Nedergaard (V) Ellen Trane Nørby (V) Martin Henriksen (DF) Søren Krarup (DF)
Lars Barfoed (KF) Charlotte Dyremose (KF) fmd. Christine Antorini (S) Kirsten Brosbøl (S)
Carsten Hansen (S) Bjarne Laustsen (S) Margrethe Vestager (RV) nfm. Bente Dahl (RV)
Pernille Vigsø Bagge (SF) Pernille Rosenkrantz-Theil (EL)

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Fólkaflokkurin (FF)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1

Oversigt over bilag vedrørende L 171

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsresumé, fra undervisningsministeren
2	Supplerende høringssvar, fra undervisningsministeren
3	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Henvendelse af 19/3-07 fra Efterskoleforeningen
5	Yderligere høringssvar, fra undervisningsministeren
6	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
7	Henvendelse af 28/3-07 fra Københavns Kommune
8	Ændringsforslag fra undervisningsministeren
9	1. udkast til betænkning
10	Supplerende høringssvar, fra undervisningsministeren
11	Supplerende høringssvar, fra undervisningsministeren

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 171

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelsen af 19/3-07 fra Efterskoleforeningen, jf. L 171 – bilag 4, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm., om eleverne fremover vil kunne stifte bekendtskab med alle ungdomsuddannelser, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm., om uddannelsesplanerne er bindende, og om løbende justering, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spørgsmålet tilbagetaget (stillet på L 172)
5	Spm. om kommentar til henvendelsen af 28/3-07 fra vejlederteamet i Københavns Kommunes Ungdomsskole, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om trafikale og geografiske problemer med deltagelse i brobygningsforløb, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå

Nogle af udvalgets spørgsmål til undervisningsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålene og undervisningsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra S.

Spørgsmål 5:

Ministeren bedes kommentere henvendelse af 28. marts 2007 fra vejlederteamet i Københavns Kommunes Ungdomsskole, jf. L 171 – bilag 7.

Svar:

Ifølge de gældende regler om brobygningsforløb til ungdomsuddannelse skal et brobygningsforløb vare mellem 8 og 40 uger og sammensættes af mellem 2 og 4 elementer fra forskellige skoleformer. Hvert element varer fra 4 til 36 uger. Endvidere kan et brobygningsforløb sammensættes af bl.a. kurser og andre forløb på kommunale ungdomsskoler, jf. § 3, stk. 1, og § 4 i lovbekendtgørelse nr. 980 af 28. september 2004 om brobygningsforløb til ungdomsuddannelse.

Det fremgår endvidere af § 12, stk.1, i den gældende lov om brobygningsforløb til ungdomsuddannelse, at eleven er berettiget til støtte efter de regler, der gælder for den skoleform eller aktivitet, som elevens brobygningsforløb udgår fra.

Det er fastsat i brobygningslovens § 12, stk. 2, at en elev, der er fyldt 18 år, har ret til at modtage statens uddannelsesstøtte efter reglerne om uddannelsesstøtte til undervisning på folkeskoleniveau, såfremt der ikke er adgang til støtte efter stk. 1. Det er en betingelse herfor, at det samlede brobygningsforløb varer mindst 3 måneder.

Der vil derfor efter de gældende regler om brobygningsforløb kunne gives SU til elever under et brobygningsforløb, hvis brobygningsforløbet er af mindst 3 måneders sammenhængende varighed, og der ikke er ret til støtte efter lovens § 12, stk. 1. Det er derfor korrekt som anført af vejlederteamet i Københavns Kommunes Ungdomsskole, at der efter de gældende regler om brobygningsforløb vil kunne gives SU efter de almindelige retningslinier herom til elever i et brobygningsforløb af mere end 3 måneders varighed, og at denne mulighed med L 171 vil forsvinde, idet et brobygningsforløb efter lovforslaget vil være af kortere varighed, og idet undervisningen »Nye Veje« ikke i sig selv er SU-berettigende.

Vejlederteamet i Københavns Kommunes Ungdomsskole har anbefalet, at der i den kommende lov om vejledning fortsat »er mulighed for at sammensætte forskellige elementer til et sammenhængende brobygningsforløb med dertil berettiget elevstøtte for at kunne opsamle uddannelsessvage unge.«

Med de forestående ændringer af 10. klasse og reformen af de erhvervsrettede ungdomsuddannelser »Ungdomsuddannelse til alle« vurderes det, at behovet for lange brobygningsforløb på op til 40 uger ikke længere er til stede. Her tænkes ikke mindst på de nye, overskuelige og fleksible indgange til de erhvervsrettede ungdomsuddannelser, der er imødekomende i forhold til elevers forskellige behov, herunder elever med behov for yderligere afklaring af uddannelsesvalg.

Det kan endvidere oplyses, at elever, der er fyldt 18 år, og som er i gang med undervisning på folkeskoleniveau eller 10. klasse f.eks. på en ungdomsskole, vil kunne få SU efter de almindelige regler herom, herunder til brobygningsforløb, der udgår herfra, jf. forslaget § 10 f, hvorefter »Eleven er berettiget til støtte efter de regler, der gælder for den skoleform eller aktivitet, hvorfra elevens brobygning udgår.« I praksis indebærer dette, at hvis »Nye Veje« tilrettelægges som undervisning

på folkeskoleniveau (eller 10. klasse-niveau), vil elever, der er fyldt 18 år, kunne få SU under forløbet, herunder i den periode på op til 6 uger, hvor eleverne deltager i brobygningsaktiviteter på en ungdomsuddannelsesinstitution.

Endelig kan det oplyses, at der i 2006 blev tildelt SU til 14 støttemodtagere ved Københavns Kommunes Ungdomsskole, og at der ikke herudover synes at være tildelt SU til elever i brobygningsforløb.

Spørgsmål 6:

Vil ministeren – i forbindelse med sit svar på spørgsmål 1 – særligt gøre rede for de problemstillinger, som Efterskoleforeningen nævner omkring fleksibiliteten i tilrettelæggelsen af brobygningsforløb, herunder de trafikale og geografiske problemer?

Svar:

Når en elev i 10. klasse deltager i brobygning på en ungdomsuddannelsesinstitution, foregår undervisningen på ungdomsuddannelsesinstitutionen. Det indebærer, at eleven frem for at skulle transportere sig til 10. klasse-skolen i stedet skal transportere sig til ungdomsuddannelsesinstitutionen. Uanset om ungdomsuddannelsesinstitutionen er fysisk beliggende tættere på eller længere fra hjemmet end 10. klasse-skolen, giver det sjældent anledning til problemer, når eleverne er hjemmeboende.

Såfremt eleven ikke er hjemmeboende, f.eks. fordi 10. klasse-forløbet tages på en efterskole, vil der være mange elever, som samtidigt skal fra efterskolen til en ungdomsuddannelsesinstitution. Hvis efterskolen er placeret i et tyndbefolket område, kan transporten til ungdomsuddannelsen i visse tilfælde forekomme at være lang, men det vil også være tilfældet for en elev, der er hjemmeboende i et tyndbefolket område.

Elever, der deltager i brobygningsforløb, er omfattet af den statslige befordringsordning, således at der gives rabat ved køb af abonnementskort til den daglige befordring mellem uddannelsessted og bopæl. Rabatten udgør forskellen mellem udgiften til billigste offentlige befordringsmiddel og den uddannelsessøgendes egenbetaling, der er fastsat til 9,50 kr. pr. dag, abonnementskortet gælder.

Såfremt efterskolen skønner, at eleverne skal bruge uforholdsmæssig lang tid på at tage offentlig transport fra efterskolen til ungdomsuddannelsesinstitutionen eller til en by, hvor der er bedre transportmuligheder end fra efterskolen, vil der ikke være noget til hinder for, at efterskolen for egne midler stiller bustransport til rådighed for deres elever i de 14 dage, brobygningen finder sted.